

ξουν στην Αμερική ; Και τὸ ἀποτέλεσμα ; Ἡ θὰ πάρουν, ὅπως εἶπαμε, τὰ μάτια τοὺς νὰ φύγουν ἢ θὰ γυρίσουν στὰ βουργαροκρατημένα ἢ τουρκοκρατημένα χωριά τους ἢ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς θὰ χυθοῦν στὶς πολιτείες, ἀφίνοντας τὴ γῆς. Καὶ τὸ κακὸ ὡς ἐδῶ δὲν εἶναι πολὺ σπουδαῖο· λίγες χιλιάδες παραπάνω ἢ παρακάτω δὲ σημαίνει στὸ Κράτος· σημαίνει ἕμως στὸ ἔθνος καὶ τὸ Ρωμαϊκὸ πάντα στὴ δύναμη τὴν ἐθνικὴν στηρίζεται. Ἡ ἐθνικὴ ζήμιὰ ἢ ἀνυπολόγιστη, εἶναι πῶς οἱ Θράκες καὶ ἄλλοι ὑπόδουλοι ποὺ εἴταν καὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ τρέξουν στὴ Μεγάλῃ Πατρίδα, καὶ θὰ γίνεταν ἔτσι μιὰ αὐτόματη πύκνωση πληθυσμοῦ, βλέποντας τί γίνεται με τοὺς πρόσφυγες τούτους, ἔρχονται ; Βέβαια ἔχι. Καὶ μοῦ τῶπε καθαρὰ καὶ σταράτα ἕνας Γκιουμουλτζινιώτης—ἕμμος μάλιστα—στὶς Σέρρες: «ἀφίνω ἀδερφέ μου καὶ χτήματα καὶ περιουσία γιὰ νὰρθω μὰ νὰ φοβήσω τῆς πείνας καὶ γὼ καὶ τὰ παιδιὰ μου ἔτσι [ὅπως δηλ. οἱ πρόσφυγες] δὲν τὸ κάνω· ἄλλο γιὰ μιὰ ὥρα ἀνάγκης τί μπορεί νὰ γίνῃ». Στῆς ὑπέρτατης ἀνάγκης τὴ στιγμὴ θυσιάζει τὰ πάντα ὁ Ρωμῆός, μὰ ἔταν σκέφτεται ψυχρὰ δὲν κάνει τόλμες τέτοιες, ἄσκοπες.

Μὲ τὴν ἀστοχὴ ἐνέργειά της, ἡ Κυβέρνηση ἄφισε νὰ τῆς φύγῃ ἕνα ἄκοπο καὶ ἀνέξοδο μέσο νὰ πυκνώσῃ τὸν πληθυσμὸ· τώρα νὰ δοῦμε τί θὰ κάνῃ. Εἶναι ὀλεθρώτατο τὸ ποὺ γένηκε, μὰ ἔχι κι ἀγιάτρευτο· «κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ». Ρούσικη καμπάνα ἐπὶ τέλους πρέπει νὰχῃ κανεὶς γιὰ νὰ σημάνη τὸν κίντυνο; Δὲν πάει βαθύτερα, μακρότερα ἢ ματιά; Μυστήριον !

Οὔτε μυαλὸ θὰ πουλήσῃ κανεὶς, οὔτε γιὰ σοφὸς θέλει νὰ περάσῃ φανερώνοντας ἀπ' τὴν πραγματικὴ ὀψη του τὸ ζήτημα αὐτό· πρέπει νὰ πονῇ καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς καὶ γιὰ τὸν τόπον αὐτόν, γιὰ τὸν ὅποιο χύσαμε ποτάμια αἶμα καὶ ὠκεανούς τὸν ἔδρω....

Σαλονίκη, Γενωάρης 1914

Κώστας Νταϊφῆς

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ «ΜΟΥΣΙΚΗ»

Μυστακίδου, Ἐδοσαδιάδου καὶ Μακρῆ
13-15 Στὰ Ἀρσακίον 13-15 Ἀθήναι

Τελευταῖαι Ἐκδόσεις

Τὰ «Παναθηναῖα τοῦ 1913», 19 τραγουδιὰ Δρ. 8,40
Ε. Ροδίου, 15 Σχολικὰ ἄσματα εἰς 2 τεύχη, τὸ τεύχος » 1,50
Ι. Σακελλαρίου. Πήραμε τὰ Γιάννενα. Δάφνης μυρτιές
στὸ δρόμο σου » 0,60
» Μυριαριθμὴν Χίος. Τὸ φλάμπουρο » 0,60
» Ὀλόκληρη ἡ συλλογὴ τῆς κλασικῆς μουσικῆς, μὲ μεγά-
λας ἐκπτώσεις διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Ὁδῶν.
Μανδολίνα, κithάρες, βιολιά κλπ. ὄργανα μὲ τὰ ἐξαρτήμα-
τά των.

ΥΣΤΕΡΙΣ ΑΠΟ ΔΤΟ ΝΙΚΗΦΟ- ΡΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ

Κάλογραμμένο καὶ καλομελετημένο μ' ἔλη τὴ δυνατὴ παρατηρητικότητά, ἔπως σ' ἔλα, τὸ τελευταῖο ἄρθρο τοῦ Λυδοῦ Ποδαβροῦ «Γύριον στὴν κατάστασι» ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ προπερασμένο φύλλο τοῦ «Νουμά» (ἀρ. 516). Τὰ λέει ἔλα χτυπητὰ καὶ κάθε του λέξη γιὰ τὴ γενικὴν κατάστασιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἔσκαζει τὴν καρδιά τοῦ λύτερου Ἑλληνα, μὰ περισσότερο τὴν καρδιά τοῦ σκλάβου Ρωμιοῦ ποὺ ἔλπιζε, ὕστερις ἀπὸ τόσες νίκες καὶ τρόπαια, νὰ δῇ μιὰ μέρα χρυσὴ, μιὰ μέρα χαρὰς καὶ ἀγαλλίασης. Μὰ καθὼς δείχνουνε τὰ πράματα βγαίνει ὁ σκλάβος γελασμένος καὶ ὁ Ἑλληνας ὑπήκοος ποὺ ζεῖ στὴν Τουρκία, ὕστερις ἀπὸ δυὸ νικηφόρους πολέμους, χερότερος κι ἀπὸ ἕνα ὑπήκοος τοῦ Βελγίου ἢ τῆς Ὀλλανδίας, νὰ μὴν πῶ τῆς Κίνας. Ἀφίνω κατὰ μέρος τὰ μεγάλα ζήτήματα ποὺ ἀνηυχοῦνε δλόκληρη τὴ Ρωμισούνη καὶ τὴν κρατοῦνε μέσ' σὲ ἀγωνία, τὸ Ἡπειρώτικο καὶ τὸ Νησιώτικ. Ἀφίνω κατὰ μέρος τὴν κακομοιριά στὴ διοίκησιν καὶ στὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τῆς Νέας καὶ Παλιᾶς Ἑλλάδας. Ἀφίνω τὴ μετανάστευσιν στὴν Ἀμερικὴ καὶ τὴν οικονομικὴ καλλιτέρευσιν τοῦ λαοῦ. Ἀφίνω τὴν ἀφομοίωσιν καὶ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος στὴ Νέα καὶ στὴν Παλιὰ Ἑλλάδα. Ἀφίνω τὴν προσάρτησιν τοῦ τάδε ἢ τοῦ τάδε μέρους τῆς Νέας μας Ἑλλάδας. Ἀφίνω, ἀφίνω τόσα καὶ τόσα ἄλλα ποὺ τὰ λέει τόσο καλά ὁ Ποδαβρός κ' ἔρχουμαι ἐδῶ στὴν Τουρκία, ἐδῶ στὴν Πόλιν, μέσα στὴ Θράκην, πέρα στὴ Σμύρνην, καὶ σ' ἔλη τὴν Ἀνατολή. Νὰ σὰς πῶ τί τραβοῦμε ; Περισσότερα ἀπὸ κείνα ποὺ τραβοῦσαμε, ὕστερα ἀπὸ τὸ 97, περισσότερα ἀπὸ κείνα ποὺ τραβοῦσαμε στὴν ἀπολυταρχία ἀπὸ τὸ Χαμίτη καὶ στὸ Σύνταγμα ἀπὸ τοὺς Νεότουρκους. Τὸ τί τραβοῦμε τώρα, ὕστερις ἀπὸ δυὸ νικηφόρους πολέμους, τόσες νίκες καὶ τρόπαια, εἰρηνικὲς καὶ συθηκῆς, σιδιάσκεψες καὶ διαβολίλια, γερμανικὲς συγγένειες καὶ συμπάθειες Γαλλικῆς, Ἀγγλικῆς κουτοπονηριῆς καὶ Ρούσικα ἀγριοκαϊδέματα, φιλίες καὶ συμβάσεις, συμμαχίες καὶ ἀγαθὲς σκέψεις, ταχυδρομικὲς ἑνώσεις καὶ ψυχρολουσιῆς Ἴταλοαυστριακῆς, ὕστερις ἀπὸ ἔλα τοῦτα, νὰ σὰς πῶ τί τραβοῦμε ; Ἀκούστε. Ἀγριομποῦκοτάζι σ' ἔλη τὴν Τουρκία ἀπὸ τὴν Πόλιν ὡς τὴν Σμύρνην κι ὡς τὸ μικρότερον χωριὸ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Θράκης. Μποῦκοτάζι μελετημένο καὶ ἐφαρμοσμένο μὲ τὸ νὶ καὶ μὲ τὸ σίμα. Μποῦκοτάζι θετικὸ κι ἀρνητικὸ, ἀν μπορεί νὰ τὸ πῆ κανεὶς. Μποῦκοτάζι ὄργανωμένο ἀπὸ τὸ Κομιτάτο καὶ ὑποστηριζόμενον